

DHEA-S

Dehydroepiandrosterón sulfát

Materiál

Sérum

Odber materiálu

Odber krvi za štandardných podmienok

Frekvencia vyšetrenia

1x týždenne

Statim

Nie

Referenčné hodnoty

Ženy: 0,70 – 12,49 umol/l

Muži: 0,94 – 15,44 umol/l

Interferencie

Stanovenie v sére nie je ovplyvnené ikteritou, hemolýzou, lipémiou.

Stručný medicínsky význam

DHEA-S je steroidný hormón, ktorý sa tvorí z prekursoru cholesterolu v zona reticularis a zona fasciculata kôry nadobličiek. **Stanovenie zvýšených hodnôt DHEA-S je dôležité pri diagnostike hirsutizmu a virilizmu.** Okrem diferenciálnej diagnostiky hirsutizmu a virilizmu sú ďalšími indikáciami všetky formy androgenizácie, hyperprolaktinémie, polycystický ovariálny syndróm a vylúčenie nádoru adrenálneho kortexu, ktorý produkuje androgény. DHEA-S má len slabú androgénnu aktivitu, ale môže byť metabolizovaný na aktívnejšie androgény ako androstendión a testosterón, ktoré môžu nepriamo spôsobiť hirsutizmus a virilizmus. Koncentrácie DHEA-S stúpajú od 7.roku života, po 30. roku začínajú postupne klesať. Klinicky závažne sú len zvýšené koncentrácie DHEA-S, ostatné faktory, ktoré môžu spôsobiť zvýšenú produkciu DHEA-S, sú geneticky podmienené enzýmové defekty adrenálneho kortexu (adrenogenitálny syndróm), hyperplázia adrenálneho kortexu, ako aj nádory produkujúce androgény. Do krvného riečišťa sa secernuje len o málo viac DHEA-S v porovnaní s množstvom DHEA. Polčas rozpadu DHEA-S je cca 1 deň, jeho hladina je však tisíckrát väčšia. DHEA-S je relatívne silne viazaný na albumín, len malé množstvo nie je viazané na proteíny a neviaže sa na sex hormone-binding globulín (SHBG). Pre vysokú koncentráciu a nízku iner- a intraindividuálnu variabilitu je DHEA-S výborným indikátorom androgénnej produkcie adrenálneho kortexu. Spolu s testosterónom je stanovenie DHEA-S metódou voľby pri iničiálnom screeningu androgénnych hodnôt v súvislosti s hirsutizmom. Približne 84% žien trpiacich hirsutizmom má zvýšené hladiny androgénov. Hlavným účelom je vylúčenie prítomnosti androgén-produkujúcich nádorov (adrenálneho kortexu alebo ovárií). Hodnoty svedčiace o nádoroch u žien presahujú 19 umol/l DHEA-S.